

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА:
ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне
Видавець Ю. Кукса
2025

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сойчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 12 від 30.10.2025 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

УДК 373.2.376:811.111:243(072)

Оксана КОСАРСЬКА, Людмила ЄВТУШОК

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто сутність і педагогічні можливості використання методу моделювання у процесі навчання англійської мови дітей старшого дошкільного віку. Визначено переваги застосування моделей як засобу формування інішомовної компетентності, подано приклади вправ і завдань із використанням різних видів моделювання.

Ключові слова: моделювання, англійська мова, старший дошкільний вік, заклад дошкільної освіти, навчання.

Постановка проблеми. У сучасній системі дошкільної освіти вивчення англійської мови набуває особливої актуальності, адже саме у віці 5–7 років спостерігається найвища мовна чутливість і здатність до засвоєння інішомовних звуків, лексики й граматичних структур. Перед педагогами закладів дошкільної освіти постає завдання не лише ознайомити дітей з інішомовним матеріалом, а й зробити процес навчання доступним, емоційно привабливим і зрозумілим. Одним із ефективних методів, що відповідає цим вимогам, є **метод моделювання**, який дає змогу в наочній формі подати мовні одиниці, структуру речення або ситуацію спілкування, що значно полегшує процес засвоєння англійської мови дітьми дошкільного віку [1; С. 27–28].

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питання моделювання освітнього процесу розглядається у працях Л. С. Виготського, Г. О. Люблінської, О. В. Запорожця, Л. А. Венгера, які підкреслювали роль моделювання у розвитку мислення та мовлення дитини. Серед сучасних українських дослідників варто відзначити О. П. Янківську, О. І. Сорокіну, Т. М. Шкваріну, які розкривають значення моделювання у навчанні дітей інішомовних мов. У дошкільній педагогіці моделювання розглядається як засіб розвитку пізнавальної активності, формування мовленнєвих і комунікативних умінь, а також творчого мислення дитини. Однак питання практичного використання методу моделювання саме у навчанні англійської мови дошкільників потребує подальшого дослідження та узагальнення педагогічного досвіду.

Формулювання цілей статті. Мета статті — розкрити сутність та педагогічну ефективність використання методу моделювання у навчанні англійської мови дітей старшого дошкільного віку, визначити види моделей і подати приклади їх застосування у практиці закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Метод моделювання — це спосіб відображення мовного явища або ситуації спілкування у спрощеній, наочній формі, доступній розумінню дитини [2]. Модель виступає посередником між абстрактним мовним правилом і конкретною практичною дією.

Використання моделювання на заняттях англійської мови у закладах дошкільної освіти дозволяє:

- забезпечити **наочність** навчального матеріалу;
- активізувати **мовленнєву діяльність**;
- розвивати **мислення, пам'ять і уяву**;
- формувати **початкові комунікативні навички**;
- створювати **умови для самостійних мовленнєвих дій** дітей [3; С. 330].

У практиці роботи вихователя чи вчителя англійської мови застосовують різні **види моделювання**:

1. Мовленнєве моделювання — відтворення дітьми готових зразків мовлення (моделей речень або діалогів).

Наприклад: схема «I see + а + [назва предмета]». Дитина підставляє потрібне слово за картинкою: *I see a cat, I see a tree* [4, С. 26–28].

2. Візуальне моделювання — подання змісту за допомогою малюнків, символів, карток, кольорових фішок. Так діти легше запам'ятовують слова та структури [6; С. 45].

3. Ситуативне (ігрове) моделювання — створення мініатюр («In the shop», «At the zoo»), де діти розігрують рольові діалоги за певною схемою [5].

4. Звукове моделювання — використання графічних або кольорових позначень для фонетичних вправ. Наприклад, різні кольори відповідають різним звукам, що допомагає правильно їх вимовляти [2].

Ефективність використання методу моделювання значною мірою залежить від **організації освітнього процесу**. Педагог має:

- поєднувати моделювання з ігровими методами;
- дотримуватися послідовності: від спільного моделювання з педагогом до самостійного створення моделей дітьми;
- формувати завдання у формі, що стимулює дитину до мовленнєвої дії;
- підтримувати позитивну емоційну атмосферу [3; 5].

Приклади вправ із використанням моделювання:

1. «Build a sentence»

Мета: формування навичок побудови речень та розуміння граматичної структури.

Діти складають речення за допомогою кольорових карток, де кожен колір відповідає частині мови:

- червоний – підмет (*I, You, He, She*),
- синій – дієслово (*see, like, play*),
- зелений – додаток (*a cat, a ball, the sun*).

Варіації вправи:

1. «Mix & Match» – картки розкидані на столі, діти обирають картки і складають власні речення.
 2. «Sentence race» – дві групи дітей складають речення на швидкість, хто правильно складе більше речень за 1 хвилину.

3. «Add an adjective» – додається ще одна картка для прикметників (*big, small, red*): *I see a big cat*.

2. «Picture story»

Мета: розвиток логічного мислення та навичок монологічного мовлення.

Діти отримують серію картинок і складають коротку розповідь англійською мовою.

Приклад: *First I see the sun. Then I play outside. Finally, I go home.*

Варіації вправи:

1. «Predict the story» – педагог показує першу картинку, діти прогнозують, що буде далі, використовуючи англійські слова.
 2. «Group story» – кожна дитина додає одне речення до спільної історії.
 3. «Story with props» – картинки доповнюються предметами або іграшками, щоб діти могли моделювати дії, що відбуваються в історії.

3. «Model-dialogue»

Мета: розвиток навичок діалогічного мовлення та комунікації.

Педагог демонструє діалог-модель, наприклад:

- *Hello! – Hello! What's your name? – My name is Ann.*
- Діти повторюють і поступово варіюють репліки: змінюють імена, предмети, запитання.

Варіації вправи:

1. «Role swap» – діти міняються ролями, щоб ознайомитися з різними частинами діалогу.
 2. «Add a question» – додається додаткове питання: *How old are you?* або *What do you like?*
 3. «Dialogue in context» – діалог відтворюється у міні-сценках: *At the shop, At the zoo, In the classroom*.
 [4; С. 26–28].

Завдяки таким вправам діти поступово переходять від наслідування мовного зразка до творчого використання мовних одиниць у нових ситуаціях [4, С. 26–28].

Висновки. Метод моделювання у навчанні англійської мови дітей старшого дошкільного віку є ефективним засобом формування іншомовної комунікативної компетентності. Він сприяє розвитку когнітивних процесів, підвищує пізнавальну активність і забезпечує емоційно позитивне ставлення дітей до вивчення іноземної мови. Систематичне використання різних видів моделювання — мовленнєвого, візуального, ситуативного — робить навчання у закладах дошкільної освіти більш усвідомленим, цікавим і результативним.

Перспективи подальших досліджень. Подальшого наукового вивчення потребує створення системи моделей і методичних рекомендацій для розвитку діалогічного та монологічного мовлення дошкільників, а також розроблення інтерактивних цифрових моделей для використання у змішаному навчанні (онлайн та офлайн). Доцільним є також проведення експериментальних досліджень ефективності різних видів моделювання у практиці ЗДО з метою визначення найбільш дієвих технологій формування іншомовної компетентності дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виготський Л. С. *Мислення і мова*. — К.: Освіта, 2017. — С. 27–28.
2. Кононко О. Л. *Розвиток пізнавальної діяльності дітей у дошкільному віці*. — К.: МЦФЕР-Україна, 2018. — С. 34.
3. *Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»* / наук. кер. О. Л. Кононко. — К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. — С. 330.
4. Шкваріна Т. М. *Сім законів ефективного навчання іноземної мови*. // Дошкільне виховання. — 2010. — № 7. — С. 26–28.
5. Янківська О. П. *Моделювання як засіб активізації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку*. — К.: Освіта України, 2016. — С. — 12.
6. Сорокіна О. І. *Використання наочного моделювання у формуванні мовленнєвих умінь дошкільників*. — Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. — С. 45.

The article examines the essence and pedagogical possibilities of using the modeling method in the process of teaching English to children of senior preschool age. The advantages of using models as a means of forming foreign language competence are determined, examples of exercises and tasks using different types of modeling are given.

Keywords: modeling, English, senior preschool age, preschool educational institution, teaching.

УДК 373.3:811.111(07)

Галина СІЛКОВА, Владислав ОМЕЛЬЧУК

ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

ЗМІСТ

Людмила МОРОЗ РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ SPEECH В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА МОВЛЕННІ	3
Наталія МІЧУДА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РУХ/MOTION В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	6
Галина СІЛКОВА, Богдан КОЗЕЛ АНГЛІЙСЬКА МОВА ЯК ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН У КОНТЕКСТІ СПРИЙНЯТТЯ ПУБЛІЧНИМИ УПРАВЛІНЦЯМИ В УКРАЇНІ	9
Тетяна ЧЕРНІГОВЕЦЬ, Тетяна ХЕВЗЮК ВПРОВАДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	13
Людмила МОРОЗ, Наталія САВИЧ СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У МОЛОДШІЙ ШКОЛІ	16
Світлана РОМАНЮК, Галина КУЗЬМИЧ БІЛІНГВІЗМ У РАННЬОМУ ДИТИНСТВІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ	20
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Микола ФІЛОНЧУК ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	21
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Марія ЛОГАЩУК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ	26
Владислав КОВАЛЮК, Софія БУЯН ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НОВІТНІХ МЕТОДИК ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	31
Людмила ЯСНОГУРСЬКА ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	35
Наталія ДАНІЛОВА, Аліна СКРИПНЮК ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	39
Наталія МІЧУДА, Дарина КАМІНСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	42
Алла ДУБРОВА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	46
Світлана РОМАНЮК, Юлія МОСНІЦЬКА ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	52
Людмила МОРОЗ, Олена БОСАК СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	54
Людмила ЯСНОГУРСЬКА, Сніжана ТРОФІМЧУК ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	58
Вероніка ТРОФІМЧУК ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	61
Ольга КОЗЛЮК, Галина ЗЕНЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	66
Наталія МІЧУДА, Лариса ЛИНДА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ В ЗДО	68
Іванна КРАЛЯ, Вікторія ВОЛОШИН ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ У ВИКЛАДАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	70
Світлана РОМАНЮК, Маргарита КУШНІР ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДИТЯЧОМУ САДКУ	74
Лілія ДЕНИСЮК, Уляна КРИСЮК ПІСНІ, ВІРШИКИ ТА КАЗКИ ЯК ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ РАННЬОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	76
Оксана ГУМІНСЬКА, Анастасія КУШНІРУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ЗАСОБАМИ ПІСНІ	79
Оксана КОСАРЕВА, Вікторія ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	81
Іванна КРАЛЯ, Ірина ЧУМАК ДОШКІЛЬНЯТА ТА ІНОЗЕМНА МОВА: ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ	83
Тетяна КРИЖАНОВСЬКА, Соломія БАЙЧУРА ВПЛИВ МУЗИКУВАННЯ НА ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ	85
Клавдія ДЖЕДЖЕРА, Євгенія МАЦОЛА МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ, ЗОРУ, МОВЛЕННЯ	87
Оксана КОСАРЕВА, Людмила ЄВТУШОК ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	91
Галина СІЛКОВА, Владислав ОМЕЛЬЧУК ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	92
Людмила ЛУК'ЯНИК, Леся КОТЯШ, Наталія МІЛЬТО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК	

КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ЗМІСТОВИХ ЛІНІЙ «БЕЗПЕКА» ТА «ДОБРОБУТ» НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	96
Микола ОСТАПЧУК, Ольга АНТОНЮК FEATURES OF RECEIVING SOCIAL SERVICES BY INTERNALLY DISPLACED PERSONS (UKRAINE, PERIOD 2022-2025)	98
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	103
ЗМІСТ	105

Наукове видання

ФІЛОЛОГІЧНА ОСВІТА: ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника
Петрівський Я.Б.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Мороз Л.В.

Технічний редактор
Ковалюк В.В.

Комп'ютерна верстка
Ковалюк В.В., Ясногурська Л.М.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Філологічна освіта: теорія, методика практика: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: Ю. Кукса, 2025. 108 с.

ISBN 978-617-8672-32-4

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

Видавець Юрій Кукса
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 8301 від 9 травня 2025 р.
вул. Київська, 36, м. Рівне, 33000;
097 42 66 444

Видання розміщене на сайті:
<http://www.repository.rshu.edu.ua/>

